

Izhaja trikrat na teden - šestih izdajih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutraj je izdajanje popoldne, večerno izdajanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali glđ. 6:60
pol leta 6 „ 60 „ 3:30
četrť leta 3 „ 40 „ 1:70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali glđ. 1:60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Tratu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdajanje).

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Vedje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabrčček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vseslotno v glđ. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabrčček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Trgovsko in obrtno društvo.

VI.

Naša obrtnija dandanes in v prihodnosti.

(Dalje).

Ker smo že pri podjetnosti in kapitalu, naj ponatisnemo nekaj mislij, katere je napisal dr. Karol Pečnik v „Soči“ že početkom l. 1898. Tam čitamo:

Ali bo kedaj mogoče ustvariti slovensko industrijo? Jaz mislim, da bode. Naša geografična lega pri morju je naša sreča, kajti ta nam daje precej ugodnostij, ki jih nima današnje središče avstrijske industrije na Češkem, Moravskem in Nižje-avstrijskem. Naša bodoča industrija bo imela cenejšo prevoznino in lažje komunikacije v prekomorje za se, in to je že nekaj.

Industrija hoče kapitala. Tega nimamo, se navadno pravi. To pa je le deloma res. Časi so taki, da je dandanes že boljše, ako industrijska podjetja z malim začetno, kajti inozemske in prekomorske relacije se ne odprejo na mal, treba jih je od leta do leta iskati in razširjati. Dandanes dobri kalkulatorji navadno ne začenjajo več novih podjetij na veliko. Začetkoma ni treba torej veliko kapitala, saj ga pozneje dobro upočena industrija povsod lahko dobi. Toliko kapitala pa imamo že dandanes. Izgovor torej, da Slovencem kapitala primanjkuje, je vsaj deloma prazen.

Nekaj drugega nam nedostaja, namreč podjetnosti. Izgovor, da Slovencem podjetnost ni prirojena kakor n. pr. Židom, Grkom in Armencem, — je vsaj gledé industrije prazna slama. Prirojena podjetnost je slepa; podjetnost v industriji pa hoče dandanes visoke omike, ki pozna lastno pozicijo gledé prirodnin, ki proučava prekomorska tržišča, ki zna kritično misliti in strogo matematično računati. Glavna naša rana je torej pomanjkljiva omika naših malih kapitalistov. Ne tlačimo svojih sinov samo v gimnazije! Kdor nima od doma premoženja, ne hodi v realko ali višjo strokovno šolo, on bo vedno le hlapec v veliki industriji. Na naših malih

kapitalistih je vse ležeče, da ti nepotijo svoje sinove izključljivo le v realke ali pa strokovne šole. To je jedina pot, ki nas more privedi do samostojne slovenske industrije.

Še nekaj. Anglež kapitalist ne pošilja svojih sinov ne v realko, ne na tehniko, njemu se zdi to potratna časa in brezkoristno mnogovedstvo. Angleško šolstvo je sedveda popolnoma različno od našega. Če bi pa hotel to po našem povedati, bi bilo tako-le: Najprej 2 leti gimnazije ali realke, potem 4 leta one strokovne šole, o kateri misli, da bo sinu gledé položaja mednarodne industrije mogla odpreti pot do industrijalne samostojnosti, in nazadnje, kar mu je glavno, pošlje svojega sina za 2 ali 3 leta v tovarno, ki dela v isti stroki, kot praktikanta brez plače, in tu mora začetkoma prijeti za ročno delo kot navadni delavec. Ako bi naši mali kapitalisti tu Angleže le malo posnemali, bi bilo nam kmalu boljše. Delo ni sramota!

V uvodu v svojo razpravo je napisal nekaj mislij, ki tudi zaslužijo, da jih ponatisnemo v tem našem trgovsko-obrtnem Vademecum-u. Govoril je o slovenskem izvozu in o trgovini v obče, torej tudi z obrtnimi izdelki, v druge dežele, v prvi vrsti v zamorje. Pred očmi je imel prihodnost, ki mora priti, ako nočemo vtoniti v morju tuje obrti in trgovine ter ostati na vse večne čase le trpini. Dr. Pečnik pravi:

Dejanski odnosi so za slovenski izvoz jako ugodni. Srečna usoda je namestila slovenski narod ob morskih obrežjih, dala mu pod roko svetovno znana trgovska mesta, lahko in ceno parobrodarsko zvezo z Azijo in Afriko — tu je naša bodočnost. Da bo kedaj kaj samostojne slovenske trgovine, izcimi se le po odnosih s prekomorskimi kraji.

Cela osrednja Avstrija in Nemčija imata skoro iste pridelke kot slovensko ozemlje. Tu slovenski trgovini ni ničesar iskati. Petdesetletna skušnjava nas uči, da Slovenec od nemškega ozemlja le sprejema in plačuje, a ne daje ničesar. Kdor od te strani kaj pričakuje, je kriv prerok najslabše

vrste. Hoče-li Slovenec kedaj prodajati svoj les, svoje poljedelske pridelke, svoje obrtne izdelke na Nemško ali Italijansko? Izven fakta, da so isti v osrednji Evropi skoro enake cene, bi ti ne mogli pretrpeti niti najmanjših prevoznih stroškov. Izmed slovenskih zemelj dela tu le Goriško gledé južnega sadja in vina nekako izjemo.

Naši slovenski socialni ekonomski prežvekujejo prav slastno suhoparne podatke raznih dvornih svetnikov po nemških vseučiliščih o avstrijski trgovini, o odnosih s tujezemstvom. Lepe številke! — Te govoré. A žalibog ne govoré za nas — slovenski narod nima od tega razkošnega bogastva niti beliča. Mi služimo našim nemškim sodržavljanom le kot „Absatzgebiet“ njihove „Überproduction“. A kam naj prodajamo mi svoje pridelke, kje naj iščemo mi svoj „Absatzgebiet“, o tem si gospoda še ni belila glave —, to je popolnoma vprašanje druge vrste.

Ko se je l. 1897. razpravljala nagodba z Bolgarijo v državnem zboru, so prinašali nekateri slovenski časniki kar cele slavospeve o izvozu v sorodno slovansko zemljo. Ne vem, ali je kdo vprašal: kateri kraji so deležni pri tem izvozu, koliko pa odpada na avstrijske Slovence? Jaz mislim, da še beliča ne!

Nekaj tovarničarjev za izdelano obleko in obutalo, nekaj posestnikov kemičnih tvomic, ponajveč dunajski, moravski in ogerski židje, tem polni mlada Bolgarija žepe v škodo svoji mladi slovanski obrti. Slovenci kot Avstrijci smo le gledalci razvijačega se avstrijskega izvoza, ki se vrši popolnoma preko naših glav in žepov. Čemu torej slavospeve stvari, ki nam ni v prid? Ali bi ne bilo modrejše razpravljati, kako in kje vstvariti in povzdigniti slovenski izvoz iz istega avstrijskega okirja v tujezemstvo in zamorje!?

Pri morju smo, morje nam kaže pot! „Make we use of the sea!“ (Mejk ui juss of d' si!) „Izkoriščajmo si morje!“ — kakor pravi Anglež.

(Dalje pride).

Tužna Istra!

Bilo je za časa vseslovenskega shoda v Ljubljani.

V veliki Sokolovi dvorani „Narodnega doma“ sta sedela dva slovenska rodoljuba, prvi Istran, drugi Štajerec, prvi duhovskega, drugi svetnega stanu. Slednji vpraša prvega:

Ali je res v Istri tako hudo, kakor pišejo časopisi?

Oni prvi pa je odgovoril:

Da, žalibog, da je še mnogo hujsenega možno soditi po še tako črnih časniških poročilih.

Tako je bilo leta 1897.

In danes?!

Danes ni v Istri še čisto nič drugega nego je bilo pred tremi, štirimi leti ali še nazaj. Roko v roki z avstrijsko birokracijo bje gospodovala italijanska oligarhija strasten boj napram vstajajočemu in probujajočemu se slovanstvu, boj, kateri bje v obraz načelom humanitete, boj, kateri je v sramoto civilizaciji dvajsetega stoletja. Kakor pred leti, tako se tudi danes Istre ne vlada z Dunaja, ampak iz Rima, iz zloglasne družbe „Dante Alighieri“ in njene podružnice „Lega nazionale“. Kakor pred leti, tako se bje tudi danes pod krinko civilizacije in kulture ostuden boj proti kulturnim stremljenjem slovenskega plemena Istre.

Ubogi mi! Nesrečno ljudstvo!

Tam na jugovzhodu gledam starodavno, s snegom pokrito Učko goro, na drugi strani pa se razprostira pred mano sinje morje jadransko. Vmes so doline, holmci, griči in brda, po kojih raste vinska trta, oljka in drugo južno drevje.

Krasna panorama! Liki zemski raj! In gledajočemu pred sabo to krasno zemljo, si stavim vprašanje: Kako lahko bi živeli tukaj srečni ljudje, in zakaj je vendar to ljudstvo tako nesrečno!?

Pogled moj obleti hiše, sela in vasi, raztresene mej vinogradi in oljčnimi nasadi, in duh moj potemni ob pogledu na stanišča, v kojih biva ubogi istrski seljak.

To niso bivališča, primerna cloveku. Hiše, ali boje podrtija, v kojih biva ubogi

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

—

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Mej tem, ko je krivi Tremacoldo šel po svoji poti, je bil pravi Tremacoldo skrit v gradu. Ali se mu posreči oditi tudi njemu, ne da bi opazili zvijačo? O, le prepustite njemu vso skrb! On je že vse premislil in uredil. Mimo glavnih vrat so bila v gradu še neka druga stranska, koder bi se moglo oditi v silo. Tam skozi se je prihajalo na plano z nekega dvorišča, kjer so bili hlevi. Na ta vrata se je zanašal glumec. Brž ko je bil izzval vojaka, je rekel na skrivnem čuvaju tistih vrat, da stava, kakor si more pač tudi sam misliti, ni resna, in ga je pregovoril, naj pusti odprte duri, ter naj mu drži tam pripravljenega njegovoga konja, ker hoče ondot na skrivnem oditi, ter potem vrniti se nenadoma pri velikih vratih in priredite nekaj... nu, bo že videl,

da vsi kar popokajo od smeha. Dobrodušni mož, ki je ljubil šalo ter ni bil ravno Bog ve kakó prebrisan, je storil vse, kar je hotel glumec: odprl mu je vrata, privedel konja, ter mu celo pomagal na sedlo. Potem je lepó zopet zapahnil duri in se podal v glavno dvorišče čakati, kedaj se vrne. Toda tam ni našel žive duše, ker so bili vsi stekli na trg onkraj mosta gledat Lupa, kateri oblečen ravno takó kakor Tremacoldo in dozdevno ves on, je šel kakor veter naprej. Čuk je došel ravno še za časa, da je mogel tam daleč zagledati njegoví ramení.

„Kakó je to?“ je dejal sam sebi. „Ta hip sem ga pustil ven, in je že tam! Ali ima ta živega vruga v sebi, da ga takó naglo nese naprej?“

Lupo je tekel v dir po glavni cesti, Tremacoldo pa na vso moč po mejah in stranskih potéh, in na večer sta dospela oba v hišo grofa Del Balzo v Milanu.

Lehko si mislimo, kakó so bili pobiti lopovi v gradu, kadar so videli, da se glumec ne vrne več in so našli prazen Lupov zapor, ter so pomislili, da so povrh še pripravljeni ob najlepšega konja v svojih hlevih; a po glavi

jin je šlo, da jih je najhujše še čakalo, katar bi grajšček izvedel vse te lepe reči.

ŠESTINDVAJSETO POGAVJE.

Ubogi Lupo je bil ušel že tolikim opasnostim, če upoštevamo le tiste, o katerih smo mi povedali! Kolikokrat so se že njegovi stariši tresli zaradi njega! Pa ker so vendar vsakikrat ineli veselje, da so ga videli srečno odnesti pete, bi skoro mislil clovek, da so se morali že vsemu privaditi. Vendar ni bilo takó, in bralec naj bo prepričan, da tudi takrat je bil od svojih roditeljev sprejet s skazovanjem najprisrčnejše ljubezni.

Žal le, da je srečo tistih prvih trenutkov kar hitro skalila misel na ulbgo Lauretto, o kateri ni vedel povrh ni Lupo čisto nič povedati starišem, in tudi oni niso mogli njemu nič sporočiti.

Ermelinda in grof sta si dala večkrat povedati od Lupa vse najmanjše podrobnosti tiste grozne dogodbe, v katero je bil tudi on — očitno le kot stanska oseba — vpleten. Toda mladenič je mogel le malo zadovoljiti gosposko znatiželjnost. Od tistega trenutka, ko je bil pustil Bice v Gallarati, doč

v Seprio iskat Ottorina, ni vedel nič več povedati o izginjenih. Kajti predno je došel v grad, ga je bila vlovila četa oboroženih mož, kateri so mu bili zavezali oči, ter ga dolgo časa peljali naprej in nazadnje zaprli v neko čumrato, iz katere ga je bil konečno rešil Tremacoldo.

Cela zadeva je bila še zagrnjena s skrivnostno temo. Le Markovo pismo, vsled katerega je bil Ottorino pohitel v Seprio, je menda bilo neki šibki žarek, ki bi mogel kazati pot nadaljnemu raziskavanju. Mogoče je bilo pa tudi, da bi bila Markov podpis v pismu ponaredila roka tistega hudobneža, ki si je izmislil napad na ženina. Lupo je bil tega mnenja, in grof, ki je ves prezebel, ko je slišal Markovo ime, se je oprijel te misli z udanostjo plašljivca, kateri se hoče na vsak način pomiriti. Toda Ermelinda, kateri je bilo znano Markovo nagnjenje do njene hčere, ni bila tega mnenja, ampak je zatrdno verjela, da jo je dal on vgrabit. Vendar se ni hotela izjaviti proti grofu o tej svoji bojazni, ker se je bala, da bi ji on vsled svoje strahopetnosti preprečil pot, katero je nameravala nastopiti, da bi dospela do zaželjenega smotra.

istrski seljak, so nedostojna človeka v kulturni državi na pragu dvajsetega stoletja.

In zopet se mi stavi vprašanje:

Zakaj? Zakaj vse to? Zakaj to ljudstvo ne živi v sreči v blagostanju? Zakaj ne?

In pogled moj obični tam na onem mestecu, ležečem ob obrežju jadranskega morja...

Da! Tam je jedno onih gnezd, iz kojih izvira vsa nesreča, vsa beda našega ubozega ljudstva v Istri.

Da! Tam dol... Pesti se mi skrčijo in... Čuj! Na uho mi prihajajo glasovi pesmi in kakor balzam delujejo na mojo bolno dušo glasovi: Slovanska Istra vsaj! Da naša Istra vsaj! Pride dan plačila!

Slavoljub Podslapinsky.

Dopisi.

Iz Prage — (Česko moderno katoliško gibanje.) Prepričanje in zaustavitelj, prodira polagoma i v katoliške kroge. Stare oblike se morajo umikati novejšim. Nastajajo nove stranke, ki skušajo prilagoditi dosedanje svoje naziranje modernim pridobitvam in nazorom.

Umevno je pri tem, da se oni, ki imajo dobiček od sedanjega reda, upirajo izpremembi; odtod boj na vseh koncih in krajih. I odločilni cerkveni krogi se ustavljajo naprednejšim pokretom, toda njih uspehi so že sedaj več ali manj le bolj formalni. Znano je n. pr. gibanje, imenovano amerikanizem. Papeška stolica ga je zavrgla, toda duh živi. Kakor tujem (tako poroča ondotni bogoslovec), se sicer pošiljajo v Rim udanostne izjave itd., ki imajo pa le formalni značaj — drugače je ostalo pri starem. Duh je močnejši nego ves dogmatizem in formalizem, s katerim skušajo cerkveni krogi zabraniti vsak svobodnejši pokret, ki se ne strinja z njih koristmi. Na Nemaškem se je prof. theol. Schell udal sicer cerkveni avtoriteti, toda stremljenje njegovo po svobodnejšem katoliškem naziranju ni palo na nerodovita tla. To vidimo n. pr. pri Čehih. Mlajša duhovščina je začela spoznavati, da je treba i duhovniku k rakati z duhom časa, da se stari konservativizem z vso svojo neustrpnostjo nasproti drugemu mnenju, grdeč in v prah teptajoč svojega nasprotnika, ne more vzdržati. Uvidela je, da treba očistiti religijo od stranskih primesij, glavno od klerikalizma, da treba računati z novodobnimi smeri ter iskati poti, po kateri bi se moglo nekako prilagoditi katoliško naziranje z modernimi nazori vede. Jela je prihajati do pravega spoznanja, da sem le tedaj boljši nego moj protivnik, ako upotrebim poštenjsa sredstva v boju nego nasprotniki, da moram upoštevati in respektirati tuje mnenje.

To je t. zv. katoliška moderna, kakor se sami imenujejo. Pot, po kateri hodijo, jim kaže prof. Schell in njegov učenec dr. Müller.

To gibanje se širi doslej po Moravskem, kar je zanimivo; tam izhajata glasili te katoliške moderne „Nový Život“ in „Rozvoj“.

Kako daleč pojde duševni razvoj tega pokreta, ni mogoče povedati, ali ostane le pri skromnem začetku, ali bode prodiralo globlje in globlje. Eno moramo priznati: vsebina kaže temeljitejšo naobrazbo in vsaj težnjo po umevanju modernega človeka, predvsem pa dostojnejši način nastopanja. Ker gledajo nekoliko na prste klerikalizmu in si upajo imeti tuatam i nasproti počenjanju skofov svoje mnenje, je jasno, da jih preganjajo na način, s katerim brani klerikalizem resnico: s prepovedjo; n. pr. „Nový Život“ je po bogoslovnih prepovedan.

Ta dva lista vsaj nekoliko i z duhovniške strani paralizirata demoralizujoči vpliv klerikalnih listov, zlasti dnevnika „Katoliški Listi“, ki je glasilo višje duhovščine. Oblika, s katero blaži ta list svoje nasprotnike, presega vse meje. — Podam nekaj primer, kako sodi „Rozvoj“ v tem in onem.

„Rozvoj“ zahteva, da se mora cerkev ločiti od države, odstraniti državno vero, dokler je država brezverska, ko ji opravlja cerkev le lakajske službe. Krščanstvo se kaže v duhu, a ne v bajonetih! O žoli pravi, da bi morala odgovarjati ljudskemu duhu, a ne brezverskemu niti fanatično-klerikalnemu niti lažiliberalnemu pod pritiskom birokratizma kakor sedaj. O demonstracijah proti prof. Masaryku n. pr. je napisal „Rozvoj“ par jako umešnih besed, češ večina listov odobrava demonstracije, med njimi tudi katoliški, a to se pravi gojiti pravo pesti. Kake raz-

loge navedejo oni, ako se bode tako ali se huje demonstrovalo proti njim? To vodi k podivjanosti javnega življenja, k demogoziji, k vladi kričatev. Za to delajo akademično izobraženi ljudje, potem pa varujemo delavstvo!

Znamenje klerikalizma je poulični antisemitizem, ki išče razlogov za svojo upravičenost v „ritualnem umoru“. Ko se je v Nachodu izgubila krščanska deklica (skočila je sama v vodo), so imeli antisemiti že vse pripravljeno, da bi bili zbornali v svet nov ritualni umor, da, nekdo je celo po krivem prisegel — tu je pisal „Rozvoj“: „Zopet se začena rovat, ko je dokazano, da itd. Čemu torej ta razna domnevanja in sumničenja po listih, ko je ljudstvo že tako nagnjeno k nemirum? Ali je v tem kaj razuma? A vendar vsi pravijo, da hočejo pravost naroda! Ubogi narod!“

Navel sem nekatere te podrobnosti namenoma, ker se je ravno v teh točkah kaže glavno klerikalizem: v solstvu, v antisemitizmu „ritualnega umora“, v ščuvanju protijeljubim mu osebam itd.

Značilno za naše liste je to, da ne vedo še nič o tem novem gibanju, dočim prinašajo n. pr. že angleski listi (katoliški in židovski) poročila o tem.

Omenjam ta katoliški pokret, da opozorim slovensko duhovščino, ki nam hoče natveziti, da klerikalizma ni, kako drugod naprednejši moške skušajo uveljaviti krščanska načela, ne z ubijanjem svojega nasprotnika, ampak z akomodacijo duhu časa. Taktika klerikalizma, ki pozna grmado in prepoved, je dandanes pač že zastarela in brez moči. O njej veljajo besede, ki jih je na grmadi baje izgovoril veliki mislec Giordano Bruno: „Sežgati — to se pravi: ne ovreči!“

Domache in razne novice.

Smrtna kosa. — V Trstu je umrl g. Ivan Šabec, veleposestnik, ustanovitelj in odbornik „Trzasko posojilnice in hranilnice“, itd. Pogreb je bil danes. Naj v miru počiva!

Volitve v okrajni šolski svet za občine v Tolminu se bile pretekli mesec. Izvoljeni so bili: za bolški sodnijski okraj g. Anton Strausgittel in Al. Žagar, za kobariški Ivan Miklavčič in Jos. Gasperut, za tolminski Fran Golja in Fran Kovačič, za cerkljanski Al. Ravnikar in Iran Laharnar.

Zahvala. — Blagorodni gosp. dr. Karol Triller je izročil pri odhodu iz Tolmina v Ljubljano podpisnemu 40 kron za „Sadržarsko društvo“, naročil kupiti na njegov račun 100 knjig Kosijeve zabavne knjižnice za slovensko mladino in daroval več knjig za sol. in učit. knjižnico. Velikodušnemu dobrotniku izrekam tem potom v imenu obdarovanih najtoplejšo zahvalo. Bodite srečni in Bog vam povrni stotero, kar ste v Tolminu in na Tolminskem sploh dobrega storili!

V Tolminu, 25. febr. 1900.

And. Vrtovec.

Maskerada „Goriškega Sokola“ za pustni torek je sijajno zaključila vrsto lebnjih slovenskih vesellic v Gorici. „Slovenska Čitalnica“ je prepustila „Sokola“ tudi letos svoje prostore, za kar jej bodi hvala. Ali čedalje bolj se pokazuje, da potrebuje „Sokol“ za svoje zabave večjih prostorov; to se je videlo posebno v torek, ko je vsakdo obžaloval, da nimamo za maskerado vsaj dvakrat večje dvorane in drugih posiranskih prostorov. Vse je bilo nallaceno, kamor si pogledal. Odbor je imel to že pred očmi, zato se ni posebno trudil z vabljenjem domačih in okoliških Slovencev.

V torek je bilo vendar nekaj gostov iz okolice in od drugod, celo iz Sežane. „Prvaški Sokol“ so zastopali br. starosta J. Mozetič in dva odbornika s svojimi programi. Lepo od njih! Hvala!

Kostumov in mask je bilo še več nego lani. Klovnov in pierotov je bilo prav veliko; imeli so razne naloge, katere so dobro izvrševali, vzdrževaje ves čas izredno živahnost. Klovni so se odlikovali po raznih vnatolomnih skokih in skupinah; v njih družbi je imel „pajazzo“ prav hvaležno ulogo. — Ponosen Grk je prijezdil na krasnem pešlinu. Sijamski vkup zrasli trojčki s 4 nogami in le 2 rokama so tudi možko prikoralaki na maskerado. „Sokolovemu“ Dalmatincu, ki je prodajal na maskeradi veakovratno robo, je grozila huda konkurenca od pravega Dalmatince, ki je revež menil, da bo ta večer

med brati Slovenci nekaj kupčije. K sreči je bil konkurent zavrnjen, ker ni imel vstopnice. Omembe vredna je tudi rodbina ve likanov: oče, mati in hči. — Posebno skrbno se je pripravil na maskerado naš nežni spol. Tu je bilo najrazličnejših kostumov in mask; veliko je bilo prav krasnih v zares ukusnih kostumih. Zastopane so bile ženske noše mnogih narodov. „Sokol“ je ponosen na take svoje Sokolasiče. — O polnoči je Kurent pl. Pust nagloma poknil in izdihnil svojo „zazgano dušo“, kar so naznanjale posebne osmrtnice; kmalu na to so ga šalivo pokopali. Pogrebni sprevod, v katerem je bila posebna godba klovnov in zalni pevski zbor, je zbudil mnogo smeha.

Po počitku je trajala vedno enako živahna zabava, dokler je vojska godba sploh hotela svirati. Ločitev iz tako vesele družbe je bila vsakomur težka. Saj se je pa tudi vsakdo izbornu zabaval v tej pisani družbi.

Gg. J. Dekleva, Ant. Pečenko in A. Kocijancič v Podgori so darovali društvu izbornega belega in črnega vina; gg. Fr. Kavčič in J. Rovnan (za Frölicha) pa 50 steklenic in sodeček piva; to se je točilo v krčmi „Pri Mačku“ v korist društva. Rodoljubnim darovalcem srčna hvela. Brez teh darov bi imelo društvo občuten deficit z maskerado vsled jako velikih stroškov....

Toliko ob kratkem o tej sklepni pustni veselici Slovencev v Gorici, s katero se je zopet pokazal lep napredek. Kdor je videl v torek to našo mladino, se je pač moral veseliti z njo vred; tako hitro raste njeno število, pa kako lepo napreduje v vzglednem nastopanju in vedenju.... In to dejstvo govori mnogo za bodočnost slovenskega življa v Gorici! To je seme, ki bo rodilo bogate sadove! Naprej, naprej!

Veselični odbor, kateremu je bil na čelu g. dr. R. Gruntar, je častno rešil svojo nalogo. Hvalamu! Hvala vsem, ki so pripomogli, da se je maskerada tako izbornu sponesla. Na sv. danje prihodnje leto!

Poslanca dr. Tuma in „Gorica“. — Gosp. deželni odbornik dr. Tuma je hotel doseči s svojo jako umešno poslanico: ali da se razkrinkajo lažniki po poklicu, ali pa, če je „Gor.“ pisala resnico o ital. odbornikih, da bi slovenski poslanci znali prihodnje z jako veljavnim razlogom zavrniti stališče italijanskih poslancev glede na prijazno tolmačenje slovenskih govorov itd. Ta razlog je tako važen, da bi dobilo poročilo v „Gorici“ večjo politično važnost, ako bi bilo resnično. — Ker pa to ni, marveč je vse skup le slabo prikrita Čahejeva spletka proti deželnemu odborniku dr. Tumi, kakoršnih poznamo že mnogo, zato se je „Gor.“ skrivala za — uredniško tajnost. Smešno! Ako je bilo mogoče onega Slovence sploh izdati, je to „Gor.“ že prvič storila, kajti italijanski odborniki ne prihajajo vsak dan s Slovenci skupaj, proti katerim bi bili smesili dr. Tumo itd. Ako so pa to res storili, bodo gotovo tudi vedeli — proti komu so tako govorili.... Na to stran bi bil oni „o v a d u h“ že razkrit. Od nas Slovencev se pa mu ni bati, da bi mu kaj zamerjali, — narodni stvari bi storil le veliko uslugo, ako bi se oglasil in svojo izpoved potrdil.... Iz vsega je jasno, da „lažniki po poklicu“, pričeni pri semeniskem profanatorju dr. Gregorčiču, uganjajo dalje svojo rokovnjasko obrt proti dr. Tumi, in v ta namen si izmišljujejo vsak teden kaj novega, da bi ga očrnil v oči naroda. Da se jim prelepi namen ne posreči, je jasno. Niso ga ubili doslej, pač pa je zmagal že v toliko, da bi bili danes brez dvoma državni poslanec, ako bi bil kandidoval 29. januarja: torej zaman ves trud, častiti gg. nunci okoli „Gor.“ in „Prim. Lista“.

Kar se pa tiče tolmačenja onim, ki slov. jezika dovoljno ne umejo, naj „Goričanska“ banda pometa pred svojim pragom: saj mora govoriti vselej nemški, kedar je v družbi grof Coronini! Tudi „Slogine“ seje so povečani — nemške, ko je on navzoč! — Zloglasno odstopno pismo grofa C. je bilo nemško, in dr. Gregorčič ga je moral sele posloveniti! Tu, tu pometajte, in ne zadirajte se v dr. Tumo, ki je storil za slovensko uradovanje sam več nego vsa razupita „Goričanska“ banda skupaj!

Pre Budin v Pevmi postaja skrajno predzren. Zaupa menda, da „Soča“ ne bo govorila tako, kakor to človeče zasluži, ker noče skandalov. — V „Gorici“ od sobote je pričel zopet poslanico, ki dokazuje z ene strani veliko neravnost, z druge pa nadržutost človeka, ki sodi vse drugam prej nego

za namestnika božjega v cerkev! V celi poslanici ni povedal stvarnega prav nič, pač pa je nagromadil dolgo vrsto porogljivk in zasmevanj na dr. Staniča, na „Sočo“ itd. — zdaj, ko nas je vse opeharil. Stvarnega ne more povedati nič, kajti dejstvo je in ostane, da je plačal dr. Staniču le 600 gld. za vse pravde, dočim je dunajska sodnija ugotovila le za eno nad 900 gld. Dr. S. je Budinu odpustil nad 300 gld. le v eni pravdi in mu ni računil za več drugih pravnih niti novčič! Onih 600 gld. pa niti niso zaslužek odvetnikov, kajti on je imel za Budina tudi veliko stroškov, katere je plačeval v gotovini. Pot na Dunaj itd, pač tudi stane lepe novce. — In za vse usluge, katere je St. naredil Budinu, je dobil zdaj od njega tako plačilo, da ga po „Gor.“ mrevari na impertinenten način, ki kaže v grdi luči duhovnika, kateri mora učiti ljudstvo lepe nauke katoliške vere.... Dr. St. bi se preveč ponizal, ako bi na take podlosti sploh kaj odgovarjal: Saj Budina dobro poznajo tudi cerkveni krogi, ki ga prav toliko cenijo — kakor mi. A da trpe vse njegovo za vero in cerkev škodljivo potetje, se nič ne čudimo, ker „Verluschungssystem“ prav v naši hierarhiji izbornu posluje.

Pred dobrim letom smo skandale v neki bolški kuraciji prikrili, zanaprej pa ne bomo več prizanašali! — Kar se tiče Budina, opišemo o priliki, kako je farovž zidal ter uboge občinarje prav pošteno nasamaril. Prizanesljivi staršini so mu priznali po zidanju nad 3000 gld. več nego je bilo proračunjeno, a se zdaj, ko je vse že davno končano, prihajajo na dan neplačani računi... Krotke verne ovčice pa prizanašajo in prizanašajo, plačujejo in plačujejo, dočim bi vsakogar drugega zgrabile za vrat.... Zato pa je Budin ustanovil družbo „Marijnih hčera“ (ali nekaj takega), da se babnice zbirajo še v mraku v cerkvi, Budin jim govori tako ognjeno na srce, da govore: „kega gaspuda pa še nismo imeli!“

Ubogo ljudstvo!

Dostavek. — Gornji sestavek je bil napisan že za zadnjo številko. V torek smo čitali v „Gor.“ pa še drugo poslanico Budinovo, ki se bo še nadaljevala. Ako bo vredno, mu odgovorimo še kaj, ko Budin izbruha svojo žolc. Ubogi mož trpi menda na narodni „mučeništvomaniji“, ki naj bi ga naredila za vrednega duhovnika v oči onih, ki ga doslej poznajo kakor počen groš.

O plesu. — Iz Brd smo dobili dopis, v katerem nam g. dopisnik pripoveduje, da v pustnem času, to je v času veselja za mlade ljudi, je bilo po raznih krajih naše dežele več vesellic s plesom, le v Brdih ni bilo nič. Ne plesa ne druge zabave nimajo Brdci že dolgo časa, ker duhovniki tega ne dovolje po svojih privržencih. Dopisnik pravi: „Ako trezno premislimo vsakovrstne zabave po mestih, smemo sklepati, da se mora tudi kmečnim fantom privoščiti nekoliko veselja ter se jim ne sme docela podirati one starodavne navade, katero oni smatrajo za nekako svojo pravico“.

Kar se tiče plesa, smo mi na tem stališču, da pošten ples ni od nikake škode, in pustni čas je zato na svetu, da se zavrti gospoda pa tudi kmet. Tisti javni plesi, katere si je izposodilo naše ljudstvo od Lahov, res niso kdo vé koristni, ali pošten predpustni družabni ples se pa že sme dovoliti toliko drugodi kakor tudi v Brdih!

Pustni torek v Gorici. — „Korso“ na pustni torek postaja vedno slabši. Par vozov z našemljenci v neukusnih, celo ostudnih maskah, par jezdecov na obrabljenih fijakarskih konjih v neokretni obleki, nekaj grdih „maskar“, ki se podé peš po Travniku in po Gosposki ulici, kopicica slavne goriske „mularije“, ki se podi za par vozovi, iz katerih leté bomboni in druge sladkarije, to je vse! V dveh ali treh vozovih smo videli nekaj gospode, ki so se vozili baš tako, da so mogli temu ali onemu pasantu vreči v obraz nekoliko „konfetur“, drugega ni vredno omeniti!

Po Travniku se je bilo nabralo nebroj množice, da je bil poln docela, kakor tudi Gosposka ulica. Pasanti so se zabavali ponajveč z metanjem „konfetij“! — „Korso“ propada od leta do leta, zato bi bilo najbolje, da ga sploh prepovedo!

Cesarska zastava na vozu maskar. — Mi nimamo povoda, potezati se ne za to ne za ono reč, ako se prav posebno nas ne tiče, ker smo zatirani „od zgoraj“ na vse strani tako, kakor da bi živeli kot sužnji kje

v deželi Culukafrov! Tudi se ne potezamo, samo konstatovati hočemo nekaj. Na vozi pijanih laskih našemljencev, ki so se vozili v „Korsu“ po Travniku, je vihrala — avstrijska cesarska zastava! Ljudje, ki so to videli, hočemo reči: tisti, ki niso zagrizenci med Lahi in pa Nelahi so se skandalizovali nad tem, ker jim noče v glavo, da c. kr. redarstvena oblast dopušta tako profanacijo cesarske zastave, da isto tirajo med pijane našemljence, ter se z njo okoli vozijo. Tisti ljudje namreč smatrajo cesarsko zastavo se za tako vzvišeno, da jej nikakor ne pritiče mesto med goriškimi maskarami na pustni torek! To smatrajo za profanacijo!

Ponavljamo, da mi to le konstatujemo. Pa, kaj hočete? Ako je vse to prav c. kr. dvornemu svetniku Bosizio, višjemu komisarju Continu itd., moj Bog, mora biti prav tudi nam!!

Jezikovna „ravnopravnost“ v Sežani. — V „Edinosti“ od torka citamo: „Neki tukajšnji laski odvetnik (to je v Trstu) je vložil na deželno sodišče tozbo proti slovenskemu knetu iz „Storiano“. Uradna nomenklatura sicer ne pozna takega kraja, ali tržaški sodniki, ki se menda iz „Piccola“ obveščajo o topografiji v Primorju, so poslali tozbo sodišču v Sežani, da bi jo isto vročilo. To poslednje je, namesto da bi vrnilo tozbo nazaj v Trst, odposlalo isto županstvu v Storjah, naj jo vroči: in slavno županstvo v Storjah je izvršilo nalog ter mirno in..... samonorilno vzelo je Storiano za Storje!!“

Na drugem mestu pravi dopisnik iz Sežane: „Pred seboj imamo kuverto, ki nosi naslov: I. R. Ufficio Imposte Sežana. No. 65. A Signor Ferdinando Ferluga No. 77 Opčina. Recomendato.“

In kdo je ta Ferdinando Ferluga, kateremu piše slavni Ufficio Imposte Sežana, in kje biva mož? Mož biva v kraju prek in prek slovenskem, ako med openske stanovnike ne stojimo par magistratnih organov in morja kakega orožnika ali finančnega stražnika. Ferdinando Ferluga pa je tudi mož, katerega stojimo med najbolj poznane slovenske rodoljube naše okolice.

In takemu možu piše c. kr. urad — italijanski! Mi si takega postopanja državnih oblasti v Primorju — in sicer brez izjeme, torej tudi onih v slovenskih krajih — ne moremo tolmačiti drugače, nego da tudi te oblasti direktivo za svoje postopanje prejmljejo z raznih sestankov laskih zaupnikov, na katerih sklepajo — kakor nedavno temu — da privilegije italijanskega jezika, to staro sicer ali vendar vnebovpijočo krivico, treba uzakoniti za vekov večne čase. In če razmisljamo, da-li je to stališče avstrijskih oblasti kongruentno z avstrijskim stališčem, nam prihajajo prav — čudne misli.“

Še drugega komentarija k temu ni treba pisati.

„Priatelj“ delavcev. — „Slov. kat. delavsko društvo“ je imelo pred Gasperjem Likarjem, ki tudi ni več predsednik, nekega delavca R. iz tovarne v Straticah za predsednika. Tega reveža je pehal dr. Pavlica sem ter tje, da je moral biti navzoč povsod pri vseh zborovanjih in socialistiških shodih, kar stane človeka v slučajih mnogo denarja in s čemur si nakopje sitnosti. Oboje se je zgodilo siromaku - predsedniku. Ko so videli v tovarni, da se peha z dr. Pavlico po Gorici po raznih shodih, so ga posvarili, naj tega ne dela, in končno so ga odstavili od dela, katero mu je dajalo še nekaj zaslužka, ter so ga vložili k drugemu delu nekam v „suffit“, kjer je mnogo manj zaslužil. Ako ni bil družinski oče, so ga pa sploh odstavili. Ko je mož videl, kaj se godi z njim, je potožil to dr. P., kateri pa mu je rekel v tolažbo: Sam ste kriv! Prosil je mož, da bi dobil tudi kako drugo primerno službo, toda vse zaman! Dr. Pavlica ga ni več poznal! Revež je še današnji dan na slabšem radi tega, ker je hodil z dr. P., in svoj živi dan bo pomnil, kaj mu je prineslo predsedništvo pri „Slov. kat. delav. dr.“ pod patronatom dr. Pavlice! Taki so tisti „prijetelji“ delavcev!

Dr. Pavlica in „Goričani“. — G. doktor svetega pisma in delavskega vprašanja Pavlica se je tako nekako po „zvičarsko“ izvil na znanem občnem zboru „Kat. del. dr.“, da mu ni bilo treba udariti po dr. Gregorčičevi stranki. Govoril je namreč o resolucijah, ki so bile sprejete na zadnjem občnem zboru ter katere je prijaval dr. Tumi in dr. Gregorčič kot voditelja „Sočine“ in „Goričanske“ stranke! Rekel je: „Pravega odgovora nismo dobili od nobene

stranke, glasila obeh strank pa so nas le osebno napadala“ itd. Na to pa je takoj začel udrihati po članku o delavski organizaciji v „Soči“ kakor smo že povedali, o dr. Gregorčiču pa je lepo molčal. V „Soči“ je dobil odgovor glede na delavsko vprašanje, in sicer prav stvaren odgovor, kateri seveda dr. Pavlica ne diši. Zakaj, ni težko uganiti. Naša dosejanja izvajanja v tem pogledu govore jasno. Dr. Pavlica je mrevril naš članek, ali prav tih je bil glede na okolnost, da dr. Gregorčič mu sploh nič ni odgovoril. To je vendar značilno. Niso sicer ti gospodje okoli „Prim. lista“ in „Gorice“ vsi enega misljenja, ali vendar tako gledé na položaj v deželi dobé hipe, v katerih koketujejo med seboj in si tudi odpustajo medsebojne političke grehe. „Prim. list“ pa včasih tudi da kak dobrohoten migljaj „Goričanom“! Tako na primer na koncu kritike o „Slovenki“ pravi: „Gospodje okoli „Gorice“ bi morali biti vendar nekoliko bolj pozorni!“ To je znamenje, da jih skušajo dr. Pavlica et consortes spraviti tako lepo na svojo stran, v svojo odvisnost!

Saj je pa nas te dni tudi že nekaj ljudij vprašalo, če je res, da so združili „Goričani“ s „Prim. listom“?!

Častitim gostom Fonovo gostilne ob solkanski cesti bo v prihodnjo nedeljo 4. marca prilika dana, da se vdeležijo dražbe, ki se bo ondi vršila ob 3. popoldne. Prodajali se bodo oni dobitki loterije „Solskega doma“, katere so dobitelji blagodušno prepustili društvu v primerno izkoriščenju. Ker se nahajajo med temi dobitki nekateri prav mični, imajo zlasti oni, katerim nemila sreča pri loteriji niti namanjšega dobitka ni naklonila, lepo priliko, popraviti ta nedostatek. Torej na svidenje pri Fonu!

Nacelnstvo z. odd. „S. D.“

V pomoč krajem, prizadetim po žledu. — Kakor že znano našim čitateljem, je nekatere kraje v naši deželi zadela po žledu velika nesreča. Poročila o tem v našem listu so pričala, kako hudo so prizadeti na nekaterih krajih kmetje, kateri radi tega potrebujejo nujno pomoči.

Iz poročil z Vipavskega, Kanalskega in iz Brkinov je bila razvidna velikanska škoda. — Vkljub temu se niso zganili naši državni poslanci. Šele 23. febr. je podal dr. Gregorčič nujni predlog v državnem zboru za pomoč — Brkinom, pozabivši Kanalec in druge gorate kraje, kjer je škoda na sadnem drevju še večja nego v Brkinih.

Ta nujni predlog je tudi le — pesek v oči ljudstvu, kajti zastopnik naroda bi bil lahko takoj dosegel vspeh, kateri šele zdaj pričakuje od vlade. Brkinski sosedje v Istri so imeli vso škodo cenjeno že pred dobrim mesecem in nameštinstvo je poslalo vladi svoje predloge. Enako je v sosednjem postojnskem okraju, kamor je tudi prišel za časa poseben sadjarski učitelj predaval, kako je delati s poškodovanim drevjem. — Vlada je svojo podporo že obljubila.

Na nesrečne goriške Slovence pa se je spomnil dr. Gregorčič šele zdaj s svojim nujnim predlogom, in še to le za Brkin! Ali o drugih ni nič vedel? Žalostno, žalostno!

Iz straže - opazovalnice v Gosposki ulici videvamo dr. Gregorčiča v Gorici, dasi so na Dunaju seje državnega zbora. Naj bi mož vsaj „Kalamorn“ nosil pri sebi, da bi ga ljudje ne videli in se jezili, kako smo goriški Slov. zastopani. Grof C. sploh še ni šel na Dunaj!

Velik čudež se je zgodil na pustni torek v letošnjem svetem letu. Ta dan je zagledala namreč luč sveta številka „Gorice“, ki je doslej menda edina, v kateri ni bilo osebnih napadov na dr. Tumo in Gabršček. — Pa ta dan je bil — Pust. Bo že kmalu zopet „bolje!“

Kolesarsko društvo „Gorica“ bo imelo dne 6. marca t. l. v prostorih hotela „pri treh kronah“ svoj občni zbor. Vspored po pravilih. K občni udeležbi uljudno vabi odbor. Začetek ob 8. uri zvečer.

Sadjarsko in vinarsko društvo nakelasko - brkinsko bode imelo svoj letni občni zbor na Barki v nedeljo 4. marca ob 2½ popoldne s tem-te dnevnim redom: 1. Poročilo predsednikovo; 2. Poročilo tajnikovo; 3. Poročilo blagajnikovo; 4. Predavanje: Krvava uš; 5. Razni predlogi.

Razgled po svetu.

Česki poslanec Doležal v državnem zboru. — Česki poslanec Doležal je go-

voril o postopanju vojnega ministra v zadevi češkega in sploh slovanskega oglaševanja rekrutov na kontrolnih shodih. Dejal je med drugim dobesedno: Vsa moč, katero daje vzvišenost prestola, se izgubi, ako se sam knez, zapeljan po nasprotstvih strankarskega duha, potegne v frakcijo proti drugi. Dokler stoji na prestolu, zahteva njega ugled spostovanje od obeh strani. (Predsednik: Prosim da krone ne vlačite v debato! Tega ne morem dopustiti.) To je citat! To mi morate dovoliti, da ga prečitam! Posl. Sokol: To so besede Schillerjeve! Schillerjeve besede bodele menda vendar poslušali! Prosim, g. predsednik, citiram samo tisto, kar je tovaris Stransky v tej zbornici že citiral, ne da bi ga bil ustavil predsednik. Besede je zapisal veliki pesnik Schiller. (Predsednik: Prosim, da krone ne vlačite v debato. Posl. Brzozad: To ni česki pesnik, gosp. predsednik, to je nemški pesnik! Posl. Sokol: Kaj se tega ne veste, da je to nemški pesnik? Poslanec Hofica: Vaclav Schiller!) Pesnik pravi dalje: „Ako je knez sam, prestopil h kaki stranki, potem vidi zatirana stranka sedež skupne pravičnosti prazen.“ Da, za nas v Avstriji je sedež skupne pravičnosti prazen, za nas ni nobenega zakona, nam se ne izpolni nobena obljuba, mi nimamo nikogar v tej od nas ustanovljeni in z znojem našega dela in s krvjo naših sinov doslej vzdrževani državi, na kogar besede bi se smeli zanašati. Nikogar nimamo, ki bi izpolnil dano nam prisego, da bi nam pomagal, kakor nam je bilo obljubljeno že večkrat pri najslavesnejših prilikah. Navezani smo le nase, in homo se uporili, dokler ne dosežemo, kar nam gre. Nobene groznje, in najsi prihajajo z najvišjih mest, nas ne vstrašijo, da bi se nepotezali za to, kar nam gre po zgodovinskem pravu in kar nam je zajamčeno po državnih temeljnih zakonih. Borimo se itak le za jednako pravnost. Dokler je ne dosežemo v tej državi, ne bo miru. Govornik je potem izjavil, da je vojni minister lagal, ko je trdil, da je armadni jezik zakonito le nemščina. Proti priprostem občanu in kmetu, ki ne zna nemškega, se je postopalo na najbrezobzirnejši način, ker se je oglašal v maternem jeziku. Razobesil se je Gesslerjev klobuk nemškega armadnega jezika, a povsem zvestemu narodu se je grožilo z naglim sodom, ako se ne skloni pred njim. Ali res misli vojni minister, da je storil s tem uslugo državi in dinastiji? Ali nič ne misli na zle dneve, ko bode treba apelirati na zvesti narod česki? Ali bodo tudi v tistih hudih dneh razobesili Gesslerjev klobuk? itd.

To je bila enkrat odkritosrečna beseda! **Državni zbor.** — K poročilu o ponedeljski seji imamo dodati še to: Posl. Biankini je pojasnjeval, kako se pri mornarici protežirajo Lahi, dotim se Slovani preganjajo. Posl. Gniwosw je branil častništvo, se zavzemal za mejnarodne sodnije ter protestoval, da se vlačí cesarjeva oseba v debato. Posl. dr. Gregorec je podal interpelacijo glede na nameščenje sodnih uradnikov v graškem višesodnem okraju. Seja je zopet danes.

V debati o premogarskih stvarkah so sklenili včeraj soglasno, da se predlože vsi nujnostni predlogi komisiji političko-socialni. Komisija mora podati referat najkasneje do 12. t. m.

Za razpravo o vladni programatski izjavi je oglašenih nad 40 govornikov, med njimi tudi dr. Ferjančič, Povše in Pfeifer.

Nemška kultura. — V „Information“ citamo: Predsvetilka „nemške kulture“ je svetila v zadnjih dneh prav jasno. Imela je na razpolaganje kar 2 kraja, to je: državni in pa nižjeavstrijski deželni zbor V nižje avstrijskem dež. zboru je bilo čuti izreze: „Fälscher“, „Stampiglien-Fälscher“, „Wahl-listen-Fälscher“, „Verbrecher“, „Betrüger“, „Lügner“, „Gauner“, „Fallot“, „Lausbub“ itd. K sreči je bil dež. zbor v kratkem zaključen. No, upanje je, da homo še čuli take lepe primke, ker državni zbor se zboruje.

Vojna v južni Afriki. — Burski general Cronje, o katerem smo poročali, da je zajet od Anglev od vseh strani, se je podal dne 27. pr. m. dopoldne z vsem svojim vojaštvom. Generalu Robertsu, ki je to takoj sporočil brzojavno v London, je kraljica najsrčneje čestitala. Ujetih je baje Burov s Cronjenem vred okoli 3000. Cronjeja pripeljejo v Capstadt. izmed ujetih častnikov jih je 29 iz Transvala, 18 iz Oranija. Po dugem poročilu znaša število Burov 4000. General Cronje je šel sam v tabor k Robertsu, ko je poprej k njemu poslal sela; tam sta se domenila glede kapitulacije, ki

se je izvršila tako, kakor je želel Cronje. Cronje se je branil do zadnjega tako junaško, kakor le mogoče, nazadnje, ker obkoljen od močnejšega sovražnika od vseh strani, se je udal. Celo angleški listi pozvdigujejo hrabrost Cronjejevo. — Radi kapitulacije generala Cronjeja vlada v Londonu nepopisno veselje, in Roberts je junak dneva, o katerem vse govori najlaskaveje.

5000 Burov je odšlo v Oranje, kjer se utrde v Blizini Bloenfonteina.

V bitki pri Paardekopu imajo Angleži doslej nad 700 ranjencev. — Pri Colenso Buller nima sreče. Te dni je zopet poskusil streti Bure, ali se mu ni posrečilo. Po hudem boju so se morali umukniti Angleži, Buri pa so ostali v svojih pozicijah.

Vojne radi Cronjejeve kapitulacije pa če ne bo konec, ker Buri so pripravljani, bojevati se do zadnjega moža. Konec vojni bi bil le v tem slučaju takoj sedaj, ako bi Angleži ponudili časten mir za Transval in Oranje.

Nemški cesar je čestital angleški kraljici na kapitulaciji Cronjejevi in tudi laski kralji.

Generalu Bullerju se je posrečilo pregnati Bure iz pozicije pri Petersburgu. Čez reko Tugelo napravi se drugi most. Da reši Ladišmith mora premagati se burske pozicije pri Bulwana in pa v bližini mesta.

Zaupniki češkega kluba in slovanske zveze so imeli včeraj skupno posvetovanje, na katerem se je sklepalo o taktičkih rečeh. Prvi vspeh te konference je ta, da je Jaworski takoj za popoldne sklical izvrševalni odbor desnice na posvetovanje. Podrobnosti se niso znane.

To se imenuje praktično krščanstvo! Listi poročajo, da je vestminsterski kardinal-nadškof Vaughan zaukazal javne molitve za srečni uspeh britanske vojne proti Burov, kajti pravičnost je baje na angleški strani, ki širi z okupacijo krščanstvo! Ravnotako so zaukazane javne molitve od angleške protestantske cerkve. Zopet nov dokaz, kako se podpirata cerkev in država v krivici in nasilju, a kako daleč smo še od pravega krščanstva, o katerem mislijo i eni i drugi, da so ga vzeli v zakup. To poročilo smo posneli po českem duhovniškem listu „Rozvoj“, o katerem je govor v današnjem dopisu iz Prage. „Rozvoj“ ne dvomi o resničnosti te vesti, ker ni bila preklicana.

Podporno društvo za slovenske višokosolce v Gradcu nam je poslalo svoje drugo letno poročilo, iz katerega posnemamo to-le:

Vseh dohodkov je imelo društvo v solskem letu 1898./99. 2163.74 gld., od katerih pripada na osnovno glavnico samo mala vsotica 49.75 gld., tako da se je ta pomnožila torej približno le za en petdesetak. Bolj srečna od osnovne glavnice je bila razpoložna glavnica, za katero je bilo danih 2090.90 gld. in se je potegnilo obresti za 23.09 gld. Med dohodki je bilo 1075 gld. po želji darovalcev pridržanih v stalne podpore posebej določenim revnim dijakom.

Vseh stroškov je imelo društvo v minulemu letu 1877.44½ gld. Ti stroški razpadajo na podpore in pa na upravne stroške.

Društvo je razdelilo v minulem solskem letu 1815 gld. med 37 dijakov v 234 primerih. Vse podpore je dajal odbor samo v gotovini. Njih višina je bila relativna in odvisna od potrebe prosilcev, kakor tudi od stanja društvene blagajnice.

Po studijah je bilo med podpiranci: 25 juristov, 4 medicinci, 5 filozofov in 3 tehnik. Med juriste se je razdelilo v 163 primerih 1274 gld., med medicince v 27 primerih 151 gld., med filozofe v 37 primerih 360 gld. in med tolnike v 7 primerih 30 gld. Vsota, določena za tehnike l. 1898., se je znižala torej od 68 gld. na 38 gld.

Ako se ozremo na domovino ali deželjanstvo podpirancev, se pokaže to-le: Kranjcev je bilo 10, Štajercev 23, Korosci pa 4. Iz drugih dežel, koder bivajo Slovenci, ni prosil letos podpore nihče.

Vsi stroški, kar jih je imelo društvo sicer, so znašali v minulem solskem letu 6244½ gld. Sem so računjeni stroški za tisek poročila, za zavitke in papir, za znamke in kar je še enakih stroškov.

Med podpiratelji društva citamo tudi „Goriško ljudsko posojilnico“ s svoto 25 gld. — Denarne pošiljave za to podporno društvo sprejema g. Fran Zelezinger, c. kr. gimn. profesor v Gradcu, Zinzendorfsgasse 32.

Raznotero. — Cesar je odpustil 16 kaznjencev v raznih kaznilnicah ostanek kazni. En pomilosenec je v Kopru. — Novim dunajskim krivnikom je imenovan Jos. Lang, ki je bratranec pokojnega krvnika Selingerja. Bil je kavarnar ter je včasih poprej že pomagal svojemu bratranca pri obešanju ljudi. — Polit. društvo „Edinost“ v Trstu bo imelo v nedeljo javen ljudski shod v Bazovici. — Barkovljani pri Trstu so vsprejeli v soboto novega župnika Kjuderja; s tem je rešeno za Barkovlje pereče vprašanje, ali bo tam župnik Slovenec ali Italijan. — Položaj gledé na stavke je še vedno nespremenjen. V nedeljo so hoteli imeti več shodov, ali so bili po večini razpuščeni od vladnih zastopnikov. Mir se ne kali.

Odda se v najem ali na prodaj veliko posestvo v Solkanu.
 obsegajoče
 hišo z vrtno obcesti, dve veliki brajdi z novimi nasadi ter obširno njivo. Hiša je na jako lepem kraju, primernem za gostilno ali trgovino.
 Naslov pové naše upravištvo.

Anton Obidič,
 čevljar
 v **Semeniški ulici šte. 4**
 v **Gorici,**
 priporoča se
 za **raznovidna naročila po meri**
 za gospe in gospode.
Naročila se izvršuje hitro.

V Žagi pri Bovcu
 je na prodaj, ali v najem
velika hiša
 z **dvoimi nadstropji**
 in prtiličjem, primernim za prodajalnico jestvin in krčmo, s kletjo, hišico za hišnega oskrbnika, hlevom in sadnim vrtnom; razun tega še gozd in mnogo travnikov.
 Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na nastov: «Kupnina» na upravništvo «Soče».

Maurenčič Franc,
 čevljarski mojster
 v **ulici sv. Antona (Kopačeva hiša) št. 7,**
 se preporoča svojim rojakom, zagotavlja dobro delo in točno postržbo po zmernih cenah.

KAVA
DRUŽBE
SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
 Tvarina je najboljša cikorijska.

ZALOGA
PRI
IV. JEBAČINU
V LJUBLJANI.

Conjena gospodinja!
 Ne dajte si usiljevati drugih izdelkov cikorijskih, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorijska ali: „**Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani**“
 Dobiva se povsod!
 Glavna zaloga pri: **IVANU JEBAČINU** v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna testenin
Znideršič & Valencič
 v **II. Bistrici**
 priporoča velespoštovanemu občinstvu svoje priznano
izbrano
testenine,
 kot **makarone, fideline in različne vloge za na juho v različnih kakovostih.**

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo kot najinih v tem času kar jtr izdelujeva.
 Spoštovana gospodinja! Sezite po teh pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še oni s slastjo zavživajo, ki dosedaj o testeninah še vedeli niso hoteli. Ker so bolj okusne, tečne in redilne kakor vsake druge, sva gotova da se morajo vsakemu pri- ljubiti, kdor jih pokusi.
 Dobe se v vseh prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najne pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kilogr. z najino firmo.
Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

Anton Potatzky v Gorici.
 Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
 Najceneje kupovališče pirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.
POTREBSČINE
 za **pisarnice, kadilce in popotnike.**
 Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBSČINE
 za **krojače in čevljarje.**
 Svetinjice. — Rožni venči. — Mašne knjžice.
Hišna obuvala za vse letne čase.
 Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
 Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Velika zaloga šivalnih strojev in dvokoles iz prvih tovarn.
SAUNIG & DEKLEVA V GORICI
 ulica Municipio št. 1, mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.

Slavno občinstvo naj blagovoli vzeti na znanje, da smo prenesli prodajalnico iz Nunske ulice št. 16 — na nasprotno stran **Via Municipio št. 1.** — V Nunski ulici št. 16 smo pa otvorili **mehanično delavnico**, za popravo vsake vrste šivalnih strojev in dvokoles.
 Slavno občinstvo naj blagovoli sprejeli najsrčnejšo zahvalo, da do sedaj nam izkazano zaupanje, ter zaključujemo v prihodnje dobro in hitro izvršitev naročil. V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Stickeri). N. h. ajajo se tudi v zalogi dvokolesa prvih tovarn kot avstrijskih in inozemskih. **Cene so od gl. 90 naprej.**
POZOR! — Z nami je vsaka konkurenca nemogoča! — POZOR!
 Se topla priporočamo z odličnim spoštovanjem udani
SAUNIG & DEKLEVA.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici
Konjedic & Zajec
 (prej G. Darbo)
 pred **naškofijo št. 5.** Podružnica konec Raštelja št. 2.
 Zaloge v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega **štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohišnega, štedilna ognjišča, peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.**
 Vsakovrstne **okove za pohištvo in stavbo.** Prevzemata vse naročbe za **vsakovrstne stavbe in druga podjetja.**
 Glavna zaloga za **Gorico in okolice izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.**
 Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. **Mussbaum-a** v Ajdovščini po tovarniških cenah.
Edina zaloga najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.
 Zaloga **Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev** iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

Dobi se povsod **Kalodont** pripoznano najbolje sredstvo za čiščenje zob.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno
prodajalnico jestvin.
 V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.
 Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
 trgovca v **Semeniški ulici št. 1**
 v lastni hiši, kjer je **Trgovska obrtna zadruga.**

Rudolf Benedetič
 čevljarski mojster
 v **Gorici, ulica Morelli št. 5.**
 Priporoča svojo čevljarsko delavnico vsem domačinom, ter rojakom na deželi: gospodom, damam, gopicam, trgovcem in obrtnikom za izdelovanje bodisi priprostega ali najfinejšega obuvala. Izdelek je trpežen delo pa ukusno, po ugodnih cenah.

Karol Draščik,
 pekovski mojster in sladničar
 v **Gorici na Kornu št. 8.**
 Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.
 Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Zahteva naj se
 popis in cenik leposlovnih in drugih knjig iz naše zaloge, katerega pošiljamo franko kamorkoli.

„GORIŠKA TISKARNA“ A. GABRŠČEK V GORICI
 Gosposka ulica št. 9.
 (Ustanovljena leta 1893.)

je najmodernejše urejeni tiskarski zavod, kjer se izgotavlja vsako najfineje in elegantno delo v najkrajšem času po jako kulantnih cenah, kakor:

Brošure v vseh oblikah in jezikih v modernih in trdnih platnicah, diplome za častne občane in druge enake prilike v najrazličnejših barvah, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, društvene vsprede in vabila na kartonu ali papirju, posebnice najelegantnejše kakovosti v škatljah z zavitki, poročna in zaročna naznanila v veliki izbiri in vseh mogočih oblikah, plesne vsprede, usmrnice itd. itd.

O začetku šolskega leta priporoča slav. šolskim vodstvom, krajnim in okrajnim šolskim svetom **vse potrebne šolske tiskovine** v slov., hrv. in ital. jeziku za **Goriško in Istro, nadalje za izdelovanje uradnih zavitkov [kuvert] v različnih oblikah in kakovostih.**

Velika zaloga izgotovljenih tiskovin za c. kr. okrajna glavarstva, županstva, sodnije, notarje, šolske, cerkvene in druge urade.

V naši založbi imamo te-le časopise:
 „Soča“, celoletna naročnina stane gl. 6.60, izhaja trikrat na teden. — „Primorac“, celoletna naročnina stane gl. 1.60, izhaja vsak teden, n. št. 4 stranih. — „Slovenska knjižnica“, doslej je izšlo 93 snopičev najrazličnejše vsebine. Nadaljno izdajanje začasno vstavljeno. V zalogi so na razpolago se vsi snopiči z malimi izjemami.
 „Salonska knjižnica“ za odrasle izhaja v nedoločenih rokih. I. knjiga „O te ženske“, novele in črtice. Spisal Fr. Govekar, je izšla l. 1897. Stane s poštnino vred gl. 1.10.
 Izšla je ravnokar II. knjiga „Salonske knjižnice“; prinaša žaloigro „Hamlet“, cena 70 kr. — „Rokovnjači“, narodna igra v petih dejanjih. Cena 40 kr. — „Sin“, rodbinska drama v štirih dejanjih. Cena 60 kr.

„BEN--HUR“ roman iz časov Kristusovih.
 Mehko vezan gl. 1.30, trdo vezan gl. 1.65 s poštnino. Ker je ta knjiga interesantne vsebine je postalo obče zanimanje tako, da imamo le malo izvodov več v zalogi. Kdor želi še imeti to knjigo, opozarjamo, da si jo za časa omisli.

„Rusko-slovenski slovar in slovnica“
 Sestavil M. M. Hostnik.
 Cena mehko vezanemu gl. 1.50, trdo vezanemu gl. 1.80, poštnina 10 kr. več.